

A KÚRIA

Önkormányzati Tanácsának

végzése

Az ügy száma:

Köf.5.002/2025/2.

A tanács tagja:

Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke,

Dr. Demjén Péter előadó bíró,

Dr. Balogh Zsolt bíró,

Dr. Dobó Viola bíró,

Dr. Hajnal Péter bíró

Az indítványozó:

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal

Cím2

Az indítványozó képviselője:

Dr. Hábel Lili Zsuzsa

kamarai jogtanácsos

Az érintett önkormányzat:

Balmazújváros Város Önkormányzata

Cím1

Az ügy tárgya:

önkormányzati határozat törvényességének

vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja hatáskörének a hiányát és kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező bíróság kijelölése iránti eljárás lefolytatását.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Balmazújváros Város Önkormányzat Polgármestere a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 68. § (2) bekezdésében, valamint Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2010. (XI. 25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: SZMSZ) 4. § (4) és (10) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva 2024. szeptember 12. napján az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény 2023/2024. nevelési éve munkájáról szóló beszámolójának elfogadása tárgyában meghozta az 59/2024. (IX. 12.) számú határozatát (a továbbiakban: a Határozat).

[2] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: felperes) a Debreceni Törvényszékhez (a továbbiakban: a Törvényszék) előterjesztett keresetében a Határozat megsemmisítését kérte.

[3] A Debreceni Törvényszék a 3.K.702.099/2024/2. számú végzésével a hatáskörének hiányát megállapította és elrendelte a keresetlevél áttételét a Kúriához. A döntés kifejtette, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 104. § (1) bekezdés e) pontja szerint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény, valamint a javítóintézeti ellátást nyújtó állami intézmény fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét, a szakmai program végrehajtását, valamint a gazdálkodás szabályszerűségét és hatékonyságát. A bíróság megítélése szerint e körülményekre tekintettel a beszámoló elfogadása az önkormányzat képviselő-testületének normatív határozata, megalkotása jogszabályban rögzített kötelezettség, ezáltal az annak jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásra a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) XXV. fejezete alkalmazandó, amire a Kp. 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján a Kúria rendelkezik hatáskörrel.

[4] A Kp. 12. § (1) bekezdése szerint a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások, amelyek elbírálását törvény nem utalja a Kúria vagy az ítéltábla hatáskörébe.

[5] A Kp. 12. § (2) bekezdése értelmében az ítéltábla jár el elsőfokon

a) az eljáró közigazgatási szerv kijelölésére irányuló eljárásban, valamint

b) a törvény által hatáskörébe utalt ügyben.

[6] A Kúria a Kp. 12. § (3) bekezdése szerint első és végső fokon jár el

- a) az alkotmányjogi panasz orvoslása eljárási eszközének megállapítására irányuló eljárásban,
- b) a helyi önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásban,
- c) a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárásban,
- d) a felosztatás kivételével a gyülekezési joggal kapcsolatos eljárásban, valamint
- e) a törvény által hatáskörébe utalt ügyben.

[7] A Kp. 139. § kimondja, hogy a Kp. rendelkezéseit az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti, továbbá a helyi önkormányzat képviselő-testületének normatív határozata vagy a meghozatalára irányuló kötelezettség elmulasztása megállapítására irányuló eljárásokban az e fejezetben foglalt eltérésekkel, a normakontroll sajátosságaira figyelemmel kell alkalmazni.

[8] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés f) pontja alapján a Kúria dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a h) pont szerint eljár továbbá a hatáskörébe tartozó egyéb ügyekben.

[9] A Törvényszék a hatáskörének hiányát arra tekintettel állapította meg, hogy a keresettel támadott Határozat normatív határozatnak minősül.

[10] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) közjogi szervezetszabályozó eszközökről szóló VI. fejezetében található 23. § (2) bekezdése értelmében normatív határozatban szabályozhatja a helyi önkormányzat képviselő-testülete a saját és az általa irányított szervek tevékenységét és cselekvési programját, valamint az általa irányított szervek szervezetét és működését. A Jat. 24. § (1) bekezdése szerint a közjogi szervezetszabályozó eszköz jogszabállyal nem lehet ellentétes. A közjogi szervezetszabályozó eszközben jogszabály rendelkezése nem ismételhető meg.

[11] A Kp. 139. §-ával a jogalkotó teljessé tette a helyi önkormányzatok normaalkotási tevékenységének közigazgatási bírói kontrollját azzal, hogy a közjogi szervezetszabályozó eszközök tekintetében is biztosítja az Önkormányzati Tanács hatáskörét [vö: Bszi. 24. § (1) bekezdés h) pont]. Ezen normakontroll hatáskör azonban csak a Jat. 23. § (2) bekezdése szerinti normatív határozatokra terjed ki és nem azonosítható a Bszi. 24. § (1) bekezdés f) pontjában rögzített hatáskörrel. (Köf.5032/2023/2.)

[12] A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezért vizsgálta, hogy a Határozat normatív határozatnak minősült-e.

[13] Annak eldöntése során, hogy egy határozat normatív határozatnak minősült-e, annak van jelentősége, hogy azzal a Jat. 23. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete – illetve adott esetben a képviselő-testület hatáskörében eljáró polgármester – csupán a saját és az általa irányított szervek tevékenységére, cselekvési programjára, vagy az általa irányított szervek szervezetére és működésére vonatkozó rendelkezést alkot. A normatív határozat tehát intern jogi aktus, amely nem általánosan, hanem csak magára, illetve az általa irányított szervekre kötelező.

[14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a Határozat az önkormányzat fenntartásában álló Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény 2023/2024. nevelési éve munkájáról szóló beszámolójának elfogadása tárgyában elfogadott egyedi döntés, de az normatív tartalommal nem bír. Bár a Gytv. 104. § (1) bekezdés e) pontja alapján a fenntartónak kötelezettsége az éves szakmai munka ellenőrzése és értékelése, ugyanakkor az a körülmény, hogy jelen esetben a fenntartó egy önkormányzat, amely képviselő-testülete (normatív) határozathozatali hatáskörrel is rendelkezik, nem tekinthető úgy, mint ha a beszámoló elfogadásával és az intézmény vezetőjének erről történő tájékoztatásával a képviselő-testület egy az általa irányított szerv szervezetére és működésére vonatkozó rendelkezést alkotott volna. Így az előzőekben kifejtettek szerint nem minősül intern jogi aktusnak, tehát bár azt a polgármester az Mötv. 68. § (2) bekezdése és az SZMSZ 4. § (4) és (10) bekezdése szerinti felhatalmazása alapján a helyi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében eljárva hozta, az nem minősült normatív határozatnak sem a címzettje, sem a szabályozás tárgya alapján. Ilyen önkormányzati határozat jogszabálysértő voltának vizsgálatára pedig az Önkormányzati Tanács előtti eljárás keretei között nincs lehetőség. (Köf.5028/2020/3. Köf.5032/2023/2.)

[15] A Kp. 139. § alapján alkalmazandó 14. § (1) bekezdése szerint a bíróság hatáskörének és illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe.

[16] A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa – figyelemmel arra, hogy a Határozat nem minősül normatív határozatnak – a hatáskörének hiányát állapította meg, azzal, hogy a Határozat felülvizsgálatára a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján hatáskörrel és a 13. § (1) bekezdés e) pontja szerint illetékességgel a Debreceni Törvényszék jogosult.

[17] Figyelemmel azonban arra, hogy a Kp. 47. § (3) bekezdése értelmében, ha valamely bíróság hatáskörének vagy illetékességének hiányát valamely okból már jogerősen megállapította, az utóbb eljáró bíróság nem hozhat ezzel az okkal ellentétes olyan határozatot, amellyel a saját hatáskörét vagy illetékességét megtagadva az ügyet az előbb eljáró bírósághoz teszi át, mellőzte a keresetlevél áttételét és a Kp. 15. § (3) bekezdés b) pontja alapján kezdeményezte, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot a Kúria jelölje ki és utasítsa az eljárás lefolytatására.

A döntés elvi tartalma

[18] *Egyedi ügyben hozott önkormányzati határozat jogszerűségének vizsgálata nem tartozik az Önkormányzati Tanács hatáskörébe.*

Záró rész

[19] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül járt el.

[20] A Kúria által hozott határozat ellen fellebbezésnek a Kp. 112. § (2) bekezdése, felülvizsgálatnak a Kp. 116. § d) pontja alapján nincs helye.

Budapest 2025. április 1.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke

Dr. Demjén Péter s.k. előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró

Dr. Dobó Viola s.k. bíró

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró